

Cuprins

Cartea I	
<i>Coșofana hoată</i>	5
Cartea a II-a	
<i>Pasărea profet</i>	221
Cartea a III-a	
<i>Bărbatul care prinde păsări</i>	465

M HARUKI
MURAKAMI

Cronica
păsării-arc

Traducere din limba japoneză
și note de Angela Hondru

POLIROM
2014

Și totuși, așa pasăre-arc fără voce cum eram, m-am decis să zbor pe cerul înșorit al verii, lucru care s-a dovedit a fi destul de simplu. Odată ajuns sus, nu-mi rămânea decât să dau din aripi în unghiul dorit, pentru a regla direcția și altitudinea. Trupul meu a deprins măiestria într-o clipă și m-a trimis în zbor fără nici un efort, oriunde doream. Am privit lumea din punctul de vedere al păsării-arc. Când mă săturam de zburat, poposeam pe o creangă și priveam printre frunzele verzi acoperișurile și drumurile. Îi vedeam pe oameni mișcându-se pe suprafața pământului, îndeplinind îndatoririle cerute de viață. Din păcate însă, nu-mi puteam vedea propriul meu trup. Asta pentru că nu o văzusem niciodată pe pasărea-arc și nu știam cum trebuie să arate.

Am rămas multă vreme – oare cât să fi trecut? – pasăre-arc. Calitatea de pasăre-arc nu rezolva însă nimic. Mă distra bineînțeles partea cu zburatul, dar nu mă puteam distra o veșnicie. Aveam un țel de atins și aici, în bezna din fundul fântânii. Am renunțat să mai fiu pasăre-arc și m-am întors la mine însumi.

Putin după ora trei, Mai Kasahara a venit din nou. Trei după-amiază. Când a dat la o parte jumătate din capac, lumina a inundat gura fântânii deasupra capului meu – era lumina puternică a unei după-amieze inăbușitoare de vară. Ca să-mi protejez ochii ce se obișnuiseră atât de tare cu întunericul, i-am închis și am ținut capul plecat o vreme. Numai la gândul că există lumină mi s-au împăienjenit ochii de lacrimi.

— Hei, domnule Pasăre-arc! Mai trăiești? Domnule Pasăre-arc, răspunde-mi! Mai trăiești?

— Da, mai trăiesc.

— Ți-o fi foame, nu?

— Cred că mi-e foame.

— Doar crezi că ți-e foame? Atunci înseamnă că o să mai treacă ceva timp până să mori de foame. De foame nu se piere cu una, cu două, de vreme ce ai apă.

— Așa o fi. Ecoul nesiguranței din vocea mea răsuna în fântână și probabil că el amplifică toate nuanțele cuvintelor.

— Este sigur așa cum spun eu. Azi-dimineață am fost la bibliotecă și m-am documentat bine. Am citit tot ce-am găsit despre foame și sete. Știi, domnule Pasăre-arc, că cineva a supraviețuit în subterană timp de douăzeci și una de zile? În timpul revoluției sovietice.

— Cum așa?

— Presupun că a suferit ceva.

— Da, cred și eu.

— A supraviețuit, dar a rămas fără dinți și fără păr. Nici un dinte și nici un fir de păr nu mai avea. Chiar dacă a mai trăit după aceea, probabil că s-a simțit îngrozitor.

— Sunt sigur că i-a fost cumplit de greu.

— Chiar dacă-ți pierzi dinții și părul, presupun că poți să duci o viață normală dacă ai o perucă bună și proteze dentare ca lumea.

— Da, normal. Perucile și protezele dentare au făcut progrese uriașe de la revoluția sovietică încoace. Da, cred că se poate trăi ușor cu așa ceva.

— Știi, domnule Pasăre-arc... spuse Mai Kasahara, dregându-și glasul.

— Ce anume?

— Dacă oamenii ar trăi o veșnicie, dacă n-ar muri sau n-ar îmbătrâni și n-ar avea probleme de sănătate, crezi că și-ar bate capul cu o seamă de lucruri, așa cum facem noi acum? Vreau să spun că noi ne gândim chiar la toate, mai mult sau mai puțin – la filosofie, psihologie, logică, religie, literatură. Cred că dacă n-ar exista moartea, n-ar mai apărea nici gânduri și idei complicate în lume. Adică...

Mai Kasahara s-a întrerupt brusc și a tăcut o vreme, lăsându-l pe „adică” să plutească în întunericul fântâniei ca un fragment ciopârțit dintr-un gând. Poate că nu mai avea chef să spună nimic, sau poate se gândea la ce să spună. O așteptam să continue, tăcut, cu capul plecat. Mi-a trecut prin minte și faptul că dacă avea chef să mă omoare pe

loc, nu era nici o problemă pentru ea. Putea foarte bine să arunce un bolovan în fântână și dacă nu mă nimerea cu primul, n-avea decât să mai arunce și alții până îmi zdrobea capul.

— Adică... eu cred că oamenii ar trebui să gândească serios ce înseamnă pentru ei să trăiască acum și aici, pentru că ei știu că tot vor muri într-o bună zi. Am dreptate? Cine s-ar mai gândi ce înseamnă viața dacă ar fi siguri că trăiesc la infinit? De ce și-ar mai bate capul? Sau chiar dacă și l-ar bate, probabil că ar gândi că au destul timp pentru lucrul respectiv și vor cugeta mai târziu la el. Dar nu putem aștepta până mai târziu, trebuie să ne gândim la ce avem de gândit chiar în secunda asta. Foarte posibil să mă calce un camion mâine după-amiază și tu, domnule Pasăre-arc să mori de foame. Peste vreo trei zile s-ar putea să nu mai respiri, să fii mort în fundul fântânii. Înțelegi? Nu avem de unde să știm ce ne rezervă ziua de mâine. Nimeni nu știe lucrul acesta. Moartea ne ajută să evoluăm. Asta e părerea mea. Moartea este un ceva uriaș și strălucitor și cu cât e mai mare și mai strălucitor, cu atât trebuie să ne dăm silința să gândim mai mult.

Mai Kasahara tăcu.

— Ia ascultă, domnule Pasăre-arc!

— Ce anume?

— Ai meditat acolo, în fundul fântânii, la propria ta moarte și la felul în care vei muri acolo unde ești?

M-am gândit o clipă la întrebarea ei.

— Nu. E o chestiune la care chiar nu m-am gândit.

— De ce nu? întrebă Mai Kasahara, cu scârbă, de parcă se adresa unui animal respingător. De ce nu te-ai gândit? Tu înfrunți moartea în clipa de față, în sensul concret al cuvântului. Să știi că nu glumesc. Ți-am mai spus că depinde de mine dacă trăiești sau mori.

— N-ai decât să arunci un bolovan.

— Bolovan? Ce naiba spui?

— Ai putea foarte bine să aduci un bolovan mare și să-l arunci peste mine.

— Da, aş putea face şi aşa ceva. Mi s-a părut că nu prea agreează ideea. Oricum, domnule Pasăre-arc, presupun că ți-e cumplit de foame şi o să-ți fie din ce în ce mai foame. Şi o să rămâi şi fără apă. Cum de nu te gândeşti la moarte? Tot nu crezi că nu ești tocmai normal?

— Da, mă rog, s-ar putea să nu fiu chiar normal, dar m-am gândit la o mulțime de alte lucruri în tot acest interval de timp. Probabil că o să mă gândesc şi la moarte când n-o să mai pot răbda de foame, dar cred că mai pot supraviețui vreo trei săptămâni, nu?

— Numai dacă ai apă, spuse Mai Kasahara. Aşa s-a întâmplat şi cu rusul acela. Era moşier sau nu ştiu ce naiba şi revoluționarii l-au aruncat într-o mină părăsită, dar a reuşit să supraviețuiască pentru că pereții minei erau îmbibați cu apă şi îi lungea. A stat în beznă totală, ca şi tine acum, dar tu nu prea mai ai apă, nu?

— Nu, am spus cinstit. Mi-a rămas extrem de puțină.

— Atunci ai grijă de ea, spuse Mai Kasahara. Să bei doar câteva picături din când în când, ca să-ți ajungă şi să poți gândi cât mai mult. Să te poți gândi la moarte şi la felul în care vei muri. Mai ai suficient timp.

— De ce ții morțiș să mă gândesc la moarte? La ce-ți servește?

— Mie, la nimic, explodă Mai Kasahara. La ce crezi că mi-ar servi mie că tu te gândești la propria-ți moarte? În fond este viața ta în joc. Nu are nici o legătură cu mine. Atât că... mă cam interesează problema asta.

— O faci din curiozitate?

— Da, din curiozitate. Mă interesează cum mor oamenii şi ce simt înainte de moarte. Pură curiozitate şi-atât.

Mai Kasahara tăcu şi în clipa aceea am simțit liniștea învăluind totul în jurul meu, de parcă aştep-tase de mult această ocazie. Am vrut să ridic ochii să o văd, dar lumina era prea puternică şi n-am avut curajul.

— Aș vrea să-ți spun ceva.

— Ce anume? întrebă ea.

— Soția mea avea un amant... sunt aproape sigur că avea. Nu mi-am dat seama luni de zile, pentru că ea continua să trăiască cu mine, dar se culca și cu individul ăla. Nu mi-a venit să cred la început, dar cu cât m-am gândit mai bine, cu atât am devenit mai sigur. Acum, că privesc în urmă, îmi dau seama că au existat o serie de indicii în sensul acesta. Venea acasă târziu, se retrăgea când o atingeam, dar n-am fost capabil să mă gândesc la nimic rău pentru că aveam încredere în ea. Nu m-am gândit nici o clipă că ar putea avea un amant. Nici nu mi-a trecut vreodată prin cap așa ceva.

— Oooo!

— Și într-o bună zi a plecat de acasă și nu s-a mai întors. În dimineata aceea luasem micul dejun împreună. A plecat la serviciu îmbrăcată ca de obicei, cu geanta pe umăr. A trecut doar pe la curățătorie să-și ia de acolo o fustă și o bluză. A plecat fără să-și ia rămas-bun, fără să lase vreun bilețel. Nimic. Absolut nimic. Kumiko a dispărut, lăsând în urmă toate lucrurile care-i aparțineau – haine, totul. Și probabil că nu se va mai întoarce niciodată... la mine. Oricum, nu de bună voie. Atâta lucru înțeleg și eu.

— Crezi că e cu bărbatul acela acum?

— Nu știu sigur, am zis eu, clătinând din cap. În clipa aceea am simțit că aerul din jurul meu se transformase în apă, fără să fie umed totuși. Probabil că sunt împreună, am adăugat eu.

— Aha, va să zică, domnule Pasăre-arc, ești dezamăgit și de aceea te-ai băgat în fântână, nu?

— Normal că am fost dezamăgit când mi-am dat seama ce s-a întâmplat, dar nu de aceea mă aflu acum aici. Nu fug de realitate. După cum ți-am spus și mai înainte, am nevoie de un loc în care să fiu singur și să pot gândi în voie, să înțeleg și eu unde și cum s-a stricat relația mea cu Kumiko. Nu pot înțelege asta, mai ales că totul a mers perfect până la un moment dat. Am fost și noi tineri, ne-am

cunoscut la douăzeci și ceva de ani și am trăit împreună foarte bine, chiar dacă avem personalități diferite. Nu există cuplu perfect pe lumea asta, dar mie mi s-a părut că noi doi ne înțelegeam, în mare, și că orice problemă minoră se putea rezolva în decursul timpului. Cred că am greșit undeva, am trecut cu vederea un lucru foarte important sau am făcut vreo greșeală grosolană. De aceea am venit aici, ca să mă pot gândi la toate.

Mai Kasahara nu spuse nimic. Eu am înghițit în sec și apoi am continuat.

— Nu știu dacă o să înțelegi ce vreau să-ți spun. Când ne-am căsătorit, cu șase ani în urmă, am vrut amândoi să ne construim o lume nou-nouță, așa cum construiești o casă nouă pe un teren viran. Știam exact ce vrem. Nu ne doream o casă fantezistă, ci o căsuță care să ne ferească de intemperii și în care să ne simțim fericiți. Nu ne doream cine știe ce lucruri care ne-ar fi stat doar în cale, gândeam noi. Totul ni se părea foarte simplu. Ai avut vreodată senzația că-ți dorești să mergi într-un loc diferit și să devii cu totul alt om?

— Da, normal, simt tot timpul lucrul acesta, spuse Mai Kasahara.

— Ei bine, asta ne doream când ne-am căsătorit. Eu voiam să-mi părăsesc *eu* propriu, cel care existase până atunci. Kumiko la fel. În lumea aceea nouă pe care încercam să ne-o făurim, ne doream să fim cu totul alții, niște noi care să se potrivească cu împrejurările în care ne aflam. Ne gândeam că modul nostru de viață se putea potrivi cu cine eram noi de fapt.

Am avut impresia că acolo sus, la lumină, Mai Kasahara încerca să se mute de pe un picior pe altul. Aștepta ca eu să continuu, dar nu mai aveam ce să-i spun în clipa aceea. Nu mi-a mai venit nimic în minte. Mă obosise ecoul propriei mele voci în burlanul acela lung de beton.

— Ai înțeles ceva?

— Normal c-am înțeles, spuse ea.

— Și ce părere ai?